

สาร

อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

เรียน ท่านรองอธิบดีฯ ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าคณะฯ ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลฯ
ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลฯ ท่านผู้พิพากษา ท่านผู้พิพากษาสมทบ
ของศาลเยาวชนและครอบครัว

ผมมาเป็นอธิบดีฯ ด้วยความมุ่งมั่นที่จะร่วมกับพวกเราทำงานของศาลเยาวชนและ
ครอบครัว และผมตั้งใจจะปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุดแก่ศาลเยาวชนและ
ครอบครัว

เบื้องต้น ผมขอเสนอประสบการณ์ที่ผมเคยนำเรียนผู้พิพากษาศาลสูง นำข้อเท็จจริง
อันเป็นปัจจุบัน มาประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของเด็กและเยาวชน ดังนี้

คดีแรก ศาลชั้นต้นพิพากษารอการลงโทษ โจทก์ร่วมซึ่งเป็นผู้เสียหายอุทธรณ์
ขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ไม่รอการลงโทษว่า จำเลยกับพวกมีพฤติการณ์เป็นอันธพาลร่วมกัน
ทำร้าย เป็นเหตุให้ผู้เสียหายรับอันตรายสาหัส ร่างคำพิพากษาแก้เป็นไม่รอการลงโทษ

คดีที่สอง ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงได้ว่า จำเลยร่วมกระทำความผิด (จำได้ว่า
เป็นข้อหาอุกฉกรรจ์ แต่ไม่แน่ใจว่าฆ่าหรือทำร้ายสาหัส) ร่างคำพิพากษากลับให้จำคุก
แล้วเปลี่ยนเป็นส่งฝึกอบรม

ทั้งสองคดี ผมได้เรียนท่านผู้ตัดสินว่า ตามรายงานสืบเสาะของสถานพินิจฯ
ที่เสนอศาลชั้นต้นตอนฟ้องคดีนั้น ระบุคดีแรกจำเลยกำลังเรียนอยู่ชั้น ม.ศ.๕ ขณะที่ท่านตัดสิน
ชั้นอุทธรณ์นี้เป็นเวลาผ่านมาเกือบ ๓ ปีแล้ว ซึ่งเราไม่รู้เลยว่าปัจจุบันจำเลยเรียนหนังสือ
หรือทำงานหรือไม่ คดีที่สองรายงานการสืบเสาะฯ ก็คล้ายกัน แต่เวลาที่ผ่านมาถึงชั้นฎีกา
เกือบ ๕ ปีแล้ว ผมก็ได้เรียนท่านทั้งสองว่า หากปัจจุบันจำเลยเรียนอยู่ซึ่งอาจะระดับมหาวิทยาลัย
หรือเรียนจบ หรือทำงานมีอาชีพ หรือมีครอบครัวแล้ว การส่งไปฝึกอบรมจะทำให้วิถีชีวิตของเขา
เปลี่ยนไปซึ่งนอกจากไม่เกิดประโยชน์แล้วจะเป็นปัญหาแก่สังคม

การสั่งให้สถานพินิจฯ สืบเสาะอีกครั้งว่า ปัจจุบันจำเลยเรียนหรือทำงานหรือมี
ครอบครัวแล้วหรือไม่ อย่างไร และที่ผ่านมามีจำเลยกระทำความผิดใดขึ้นอีกหรือไม่ แล้วเสนอ
ความเห็นต่อศาลอีกครั้ง เราก็จะได้ข้อเท็จจริงอันเป็นปัจจุบันที่จะช่วยให้การพิพากษาคดี
มีความเหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนและเกิดประโยชน์ต่อบ้านเมือง ซึ่งท่านผู้ตัดสินเห็นด้วยและ
จดรายงานฯ ถึงศาลชั้นต้นแจ้งสถานพินิจฯ ดำเนินการ ปรากฏว่ารายงานฯ คดีแรกกลับมาว่า

จำเลยกำลังเรียนอยู่ปี ๓ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง คดีที่สองเรียนจบมหาวิทยาลัย และทำงานมีเงินเดือนอยู่บริษัทเอกชน แต่ยังไม่มีการสอบคร่ำ จำเลยทั้งสองคดีไม่ได้กระทำความผิดใดขึ้นอีกเลย เมื่อการสืบเสาะฯ ครั้งหลังได้ความตาม “ข้อเท็จจริงอันเป็นปัจจุบัน” เช่นนี้ ผมเชื่อว่าทุกท่านคงรู้ว่า คดีทั้งสองดังกล่าวมีผลเปลี่ยนร่างคำพิพากษาเดิมที่ได้ร่างไว้ เป็นประการใด

ที่ได้เรียนเสนอมา ผมไม่อาจกล่าวได้ว่า ระยะเวลาที่ควรสั่งสืบเสาะให้ได้ “ข้อเท็จจริงอันเป็นปัจจุบัน” นั้น ควรเป็นระยะเวลาเท่าใด เพียงบอกได้ว่า แล้วแต่กรณี เป็นรายๆ ไป เช่น

คดีที่ฟ้องเดือนเมษายน รายงานการสืบเสาะฯ ครั้งแรกระบุว่า จำเลยเพิ่งจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หากท่านตัดสินคดีนี้เป็นเดือนพฤศจิกายนของปีเดียวกัน แม้ท่านพิจารณาว่าจำเลยกระทำความผิด แต่ถ้าท่านได้สั่งสืบเสาะให้ได้ “ข้อเท็จจริงอันเป็นปัจจุบัน” อาจได้ความว่า จำเลยสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยได้ ดังนี้ ท่านจะได้ข้อมูลใหม่เพิ่มเติมที่จะช่วยท่านตัดสินพิพากษาให้เหมาะสมแก่เด็กเยาวชนและเกิดประโยชน์มากที่สุดต่อบ้านเมือง

ที่กล่าวมาทั้งหมดก็หวังว่าจะเป็นประโยชน์ การให้โอกาสเด็กและเยาวชนกลับตนเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการที่จะลงโทษ “สักครั้งและอีกสักครั้ง” การฟื้นฟูดูแลวางเงื่อนไขและการติดตามประคับประคองพันวัยเยาวชนจนเป็นผู้ใหญ่เมื่อใด เชื่อว่า เด็กเยาวชนนั้นจะกลายเป็นคนที่มีประโยชน์แก่สังคมได้

(นายอาเล็ก จรรยาทรัพย์กิจ)

อธิบดีผู้พิพากษาภาค ๔ ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่ง

อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

๑ ตุลาคม ๒๕๕๘